

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

ТЕЗИ

**ТЕОРЕТИЧНОГО СЕМІНАРУ КАФЕДРИ
ЕКОНОМІКИ ПРОМІСЛОВОСТІ ЗА ТЕМОЮ
«РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В
УМОВАХ СИСТЕМНОГО ГЛОБАЛЬНОГО ВИКЛИКУ
2020 РОКУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ»**

27.04–30.04.2020 РОКУ

м. Одеса

Література

1. Роуч С. З майже 3 млн діагностованих випадків COVID-19 у світі вже перехворіли 1 млн пацієнтів, з них 20% померли. Карта поширення коронавірусу [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/world/countries/koronavirus-karta-poshirennya-v-rezhimi-realnogo-chasu-26-kvitnya-ostanni-novini-50072008.html>

2. Бутченко М., Верстюк І. Буде неприємно, але для нас вже не боляче. Як Україна переживе нову економічну кризу – прогноз журналу НВ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://nv.ua/ukr/biz/economics/ekonomichna-kriza-koronavirus-i-ukrajina-yak-krajina-perezhive-neminuchiy-spad-novini-ukrajini-50081057.html>

Дідух С.М., к.е.н., доц., докторант

Інклюзивний аспект економічного розвитку в умовах глобального виклику 2020 року

Криза, спричинена коронавірусом та зупинкою економічної діяльності по всьому світу лише загострила системні проблеми, які необхідно вирішити людству: майнова нерівність, високий рівень бідності, структурні, демографічні та політичні диспропорції між регіонами світу, старіння населення розвинених країн. І це саме такий виклик, на який необхідно знайти адекватний відгук відповідно до закону А.Дж.Тойнбі [1] для досягнення добробуту та створення більш справедливого світу.

Визначальною рисою сучасної кризи є надмірно висока невизначеність щодо сценаріїв майбутнього для всіх суб'єктів економічних та суспільних процесів: для держав та їх політичних лідерів, підприємств різних форм власності та для населення. А в країнах, в яких люди не відчувають себе повноцінними суб'єктами економічного та суспільного життя і не можуть суттєво вплинути на вирішення існуючих проблем, рівень невизначеності підвищується на порядки.

Для України вплив кризи 2020 року є відчутнішим внаслідок слабкої експортоорієнтованої економіки, слабких державних інституцій та відсутності довгострокової стратегії розвитку. За офіційними даними з початку карантину кількість безробітних зросла на 71765 осіб, знизився рівень середньої заробітної платні на фоні падіння курсу гривні. В Україну повернулось 463 450 осіб з-за кордону, доходи місцевих бюджетів знизились у квітні 2020 року по відношенню до березня 2020 року від 14,62 % (Рівненська обл.) до 36,6% (Луганська обл.) [2].

Глобальний характер кризи 2020 року вказує на те, що сподіватись Україні на допомогу розвинених країн, залучення зарубіжних інвестицій та кредитних ресурсів в необхідних масштабах у такій ситуації марно. Оскільки більшість країн світу уражені такими кризовими явищами, як падіння виробництва, зниження ВВП, то цілком зрозуміло, що зусилля урядів цих

країн будуть в першу чергу спрямовані на спасіння власної економіки та населення.

Саме тому вихід із кризи для України можливий насамперед із опорою на власні ресурси на основі реального впровадження принципів інклюзивності, тобто залучення всіх суб'єктів економічної діяльності до процесу створення економічних благ та їх розподілу.

Критична ситуація в економіці змушує до кардинальних кроків щодо покращення умов економічної діяльності та створення базису для прискореного розвитку після завершення пандемії. На нашу думку ключовими кроками мають стати:

1. Податкова амністія для повернення в країну капіталів, виведених раніше в офшори на умовах їх інвестування у внутрішнє виробництво.

2. Стимулювання розвитку дрібних та середніх підприємств агропромислової сфери за умови створення ними додаткових робочих місць. Подібне стимулювання має базуватись на покращенні законодавства, сприятливих умовах кредитування, а не на дотаціях, які довели свою неефективність

3. Фінансування державою інфраструктурних проектів із залученням високої кількості кваліфікованої праці.

4. Виведення із тіні заробітних плат шляхом удосконалення податкового навантаження.

Впровадження реформ потребує високої підтримки влади. Разом з цим, досягнення суспільного консенсусу в умовах підвищених ризиків значно ускладнюється. На перший план в Україні виходить проблема довіри, коли падає рівень підтримки суб'єктів публічного управління. Відповідно до дослідження Центру Разумкова державному апарату (чиновникам) не довіряють 77% українців, судовій системі загалом – 76%, комерційним банкам – 71,5%, місцевим судам – 71%, політичним партіям – 70%, Прокуратурі – 68%, Верховній Раді України – 65%, Уряду України – 64,5%, Верховному Суду – 64%, Національному банку України – 60%, профспілкам – 51% [3].

Впровадження болючих системних реформ за такого рівня суспільної підтримки є неможливим. Слабка, хаотична та несистемна реакція владних інституцій на поточну кризу вказує на те, що низький рівень довіри до влади є обґрунтованим. Як і в інші кризові моменти історії України вагому роль у матеріальному забезпеченні лікарень, соціальній підприємці малозабезпечених верств населення відіграють представники великого бізнесу та волонтерських організацій [4]. І це є наочним прикладом ефективності інклюзивного підходу на локальному рівні.

Таким чином, реагування на глобальний виклик 2020 року має полягати у формуванні та практичному втіленні принципово нових підходів до економічного розвитку на основі використання внутрішніх інвестиційних, кадрових та виробничих ресурсів. Для цього є необхідним більший рівень довіри у суспільстві, заснованому на принципах інклюзивності.

Література

1. Тойнбі А. Дослідження історії: у 2 т. Т. 1 /Пер. з англ. В. Шовкуна. К.: Основи, 1995. 614 с.
2. Економіка карантину: [Електронний ресурс]. 2020. URL: <https://q.rating.zone/> (дата звернення: 28.04.2020).
3. Оцінка громадянами діяльності влади, рівень довіри до соціальних інститутів та політиків, електоральні орієнтації громадян (лютий 2020р.) // Разумков Центр: [Електронний ресурс]. 2020. URL: <http://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-diialnosti-vlady-riven-doviry-do-sotsialnykh-instytutiv-ta-politykiv-elektoralni-orientatsii-gromadian-liutyi-2020r> (дата звернення: 28.04.2020).
4. Всі ініціативи по підтримці медиків // STOP COVID-19: [Електронний ресурс]. 2020. URL: <https://stopcovid.loda.gov.ua/helpourdoctors> (дата звернення: 28.04.2020).

Кулаковська Т.А., к.е.н., доц. Генезис наукових поглядів на циклічність розвитку агровиробництва

Дослідження механізму циклічного розвитку економіки, виявлення причин настання поворотних точок в економіці, визначення та розкриття факторів, які впливають на механізм економічного циклу, є однією з найгострішій тем, яка обговорювалася у минулому, та активно досліджується у теперішньому часі. Історія дослідження причин циклічності процесів, об'єктів та систем в економіці нараховує близько двох століть. Однак, чим більше економічна наука зосереджує зусилля на визначенні причин та встановленні закономірностей циклічного розвитку, тим очевиднішою стає невичерпаність зазначеної проблематики. Не менш обговорюваною є проблема дослідження причин циклічного розвитку сільського господарства.

Аналіз наукових праць зарубіжних та вітчизняних учених з проблематики наявності циклічних коливань у агровиробництві, дозволяє стверджувати, що коливання обсягів виробництва у сільському господарстві зумовлюються дією двох чинників: природних циклічних коливань і впливом на результати виробництва сукупності економічних факторів.

Щодо природних факторів, то більшість дослідників сходиться на думці про активний вплив Сонця на всі процеси, що відбуваються на Землі [1]. Так, У.С. Джевонс пов'язував економічний цикл з плямами на Сонці. Ще у 1875 р. він висловив думку про можливість існування певної кореляційної залежності між погодою та умовами економічного розвитку. Пізніше він навів у доказ фактичний матеріал, який свідчив про наявність тісного зв'язку між періодичністю зміни плям на Сонці та економічними кризами [2, С. 147].